دانش ادبی

صفحهٔ ۱۴ کتاب درسی

هرگاه بخواهیم مقصود خود را بیان کنیم، از «زبان» استفاده می‌کنیم، اما وقتی بخواهیم همان مقصود و منظور را زیباتر و تأثیرگذارتر بگوییم، از «ادبیات» بهره می‌گیریم.

واژه‌ها و جمله‌ها، عناصر تشکیل‌دهندهٔ زبان هستند و ساختار آن را می‌سازند.

برای درک بهتر هر اثر، باید به ساختار و محتوای آن توجّه کرد، مثل چگونگی انتخاب واژگان، نحوهٔ جمله‌بندی، میزان استفاده از آرایه‌های ادبی مانند تشبیه و...، نزدیک بودن به نظم یا نثر و... .

فعالیّت‌های نوشتاری

صفحهٔ ۱۵ کتاب درسی

۱- از متن «ستایش» و «درس اوّل»، واژه‌هایی بیابید که در آنها یکی از حروف «ذ، ز، ض، ظ» به کار رفته باشد.

زبان / پوزش‌پذیر / همه چیز / بزرگی / جز / حضور / زمین / زیبا / زود / نماز / ذهن / لحظه / وضو / تازه / نزدیک

۲- جدول زیر را کامل کنید.

فعل	بن مضارع	مصدر	زمان
رفت	رو	رفتن	گذشته (ماضی)
دارد	دار	داشتن	حال (مضارع)

۳- ردیف و قافیه را در بیت هشتم و هجدهم شعر «پیش از اینها» مشخّص کنید.

بیت هشتم ← ردیف: نبود — قافیه: ما و زیبا

بیت هجدهم ← ردیف: تازه کرد — قافیه: دست و رویی، گفت‌وگویی

۴- سعدی در بیت زیر، به کدام داستان‌های دینی اشاره دارد؟

گلستان کُند آتشی بر خلیل — گروهی برآتش بَرَد زآب نیل

مصراع اوّل اشاره دارد به داستان حضرت ابراهیم (ع) که نمرود (پادشاه ستمگر زمان او) وی را در آتش انداخت تا به او ثابت کند خدایی که ابراهیم (ع) از آن سخن می‌گوید وجود ندارد؛ اما آتش به فرمان خدا تبدیل به گلستان شد و ابراهیم (ع) نجات یافت.

مصراع دوم اشاره دارد به داستان حضرت موسی (ع) که با قومش در حال گریختن از شهر بودند و فرعونیان در پی آنها. موسی (ع) به فرمان خدا توانست رود نیل را بشکافد و با قومش از آن عبور کند؛ اما هنگامی‌که فرعونیان به دنبال آنها وارد نیل شدند، غرق شدند.

خرید آنلاین در gajmarket.com